

Iva Procházková

Türkçeleştiren: Barış Gönülşen

BÜYÜKANNEM CEBİMDE

tudem

Iva Procházková

BÜYÜKANNEM
CEBİMDE

BÜYÜKANDEM CEBİMDE

© 2016, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

metin hakları © 2016, S. Fischer Verlag GmbH

İlk baskı 2003 yılında, Almanya'da *Elias und die Oma aus dem Ei* adı ile Patmos Verlag tarafından gerçekleştirilmiştir.

YAZAR: Iva Procházková
RESİMLEYEN: Marion Goedelt
TÜRKÇELEŞTİREN: Barış Gönülşen
EDİTÖR: Ümit Mutlu
SON OKUMA: Canan Topaloğlu

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. km Başkent OSB 22. Cadde No:6 Malıköy/Ankara
Tel: 0 312 284 18 14

Birinci Baskı: Ocak 2017 (2000 adet)
İkinci Baskı: Haziran 2017 (3000 adet)
Üçüncü Baskı: Kasım 2018 (2000 adet)
Dördüncü Baskı: Eylül 2020 (2000 adet)

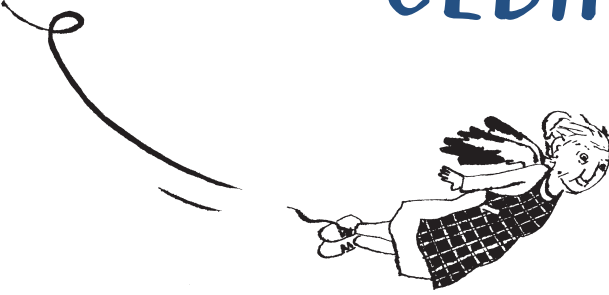
ISBN: 978-605-9153-50-8
Yayınevi sertifika no: 45041
Matbaa sertifika no: 48083

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

Iva Procházková

Resimleyen: Marion Goedelt

BÜYÜKANNEM CEBİMDE

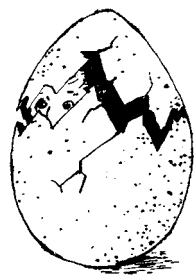
Türkçeleştiren: Barış Gönülşen

Iva Procházková

1953 yılında, o zamanki adıyla Çekoslovakya'da doğdu. 1986 yılında ailesiyle birlikte on yıl kalacağı Almanya'ya geldi. Uzun yıllardır çocuklar ve gençler için yazıyor. Türkçeye daha önce *Çıplaklar* adlı gençlik romanı da kazandırılmış olan kadın yazar, Prag'da yaşamaktadır.

Marion Goedelt

1973 yılında Hamburg'da doğdu, Hamburg Meslek Yüksek Okulu Çizim Bölümünden mezun oldu. 2011'de Bologna'daki Uluslararası Çizim Sergisine katıldı. Yıllardır Berlin'deki atölyesinde serbest çizer olarak çalışmaktadır.

1. Bölüm

Prenses Anne ve Oyuncu Baba

İnsanın ailesi hava durumuna benziyor. Nasıl olacağını siz belirleyemiyorsunuz. Hoşunuza gitsin gitmesin, kabul edeceksiniz. O yüzden şikâyet etmenin de bir anlamı yok.

Aslına bakarsanız ailedeki durum, hava durumundan daha kötü. Yağmur yağdığında şemsiyemizi açarız, olur biter. Güneş gözümüzü kamaştırıyorsa, güneş gözlüklerimizi takarız; kışın kar soğuğu bastırılmışsa, sobanın başına oturup futbol formamızı veya oyuncaklarımızın giysilerini rahat rahat ütüleyebiliriz.

Ama kolaysa, gıcıklık yapan anne babanızın üzerine bir şemsiye veya ütüyle gitmeyi deneyin bakalım! Deneyin diyorum da, elbette asıl demek istediğim; kesinlikle denemeyin! Hatta böyle bir şeyi rüyanızda bile düşünmeyin! Onlara sabır gösterin. Sabredin; sabrederseniz belki biraz sakinleşirler. Belki biraz yetişkin gibi davranabilirler.

Ailenizin her zamanki gibi sizi çileden çıkarttığı anlarda, aklınıza Elias'ın hikâyesi gelsin.

Elias yakınlarda yedi yaşına bastı, ama düşünsenize; annesi 'Uzaylılar' oyununun nasıl oynandığını hâlâ bilmiyor, babası ise uçurtma yapmayı doğru dürüst öğrenmemiş!

"Sen şanslısın!" diyor Elias'ın sınıf arkadaşı Viktoria. Bu kızın ön dişleri takma ve o yüzden havuç yemiyor. "Annen bir prenses gibi görünüyor!"

"Doğru," diye yanıt veriyor Elias, yüksek sesle.

Aslında tanıdığı hiçbir prenses yok, ama bunu Viktoria'nın önünde açığa vurmaya niyeti de yok.

Ardından, yalnızca kendisinin duyabileceği ikinci sesiyle, "Bu kızların prenses takıntısı ne yahu?" diye şaşırıyor. "Bütün prensesler annem gibiyse, onlarla vakit geçirmek pek zevkli olmasa gerek."

Viktoria'nın annesinin prenses olmadığı kesin. Saçlarına şimdiden epey bir ak düşmüş; pantolon paçalarını dizlerine kadar kıvrıyor ve insanın canı onunlayken hiç sıkılmıyor. Viktoria'ya çok heyecanlı şeyler anlatıyor. Örneğin küçükken şiddetli bir yağmur yağmış ve Viktoria'yı okula, bir çamaşır sepetinin içine koyup kürek çeke çeke götürmüş. Ya da bir keresinde, teyzesi pijamasına düğme dikerken yanlışlıkla karnı-

nı da dikmiş; bu yüzden Viktoria'nın annesi, sonunda cesaretini toplayıp düğmeyi koparana kadar bütün gün geceliğiyle dolaşmış... bunun gibi şeyler. Ayrıca Viktoria'nın annesi Viktoria'yla her akşam, fındık fıstığına 'papazkaçtı' oynar; kendisi de bu oyunda bir aldatmaca uzmanıdır.

Elias'ın babası da uzmandır. Aldatma ve yalan söylemede değil ama; bütün oyunlarda, hepsinde, resmen uzmandır. Papazkaçtı, kızma birader, satranç, dama, dokuz taş ve daha bir sürü oyunu bilir. Kendisi oynamak istediği için değil; aslında onun işi, oyunları değiştirip daha iyi bir hale sokmaktır. Böylece oyunların hepsi daha güzel, daha renkli, daha gürültülü hale gelir ve insanlar bu oyunları satın almak ister. Elias'ın babası, bilgisayar oyunları icat eder.

Emil arada bir ona kıskançlıkla, "Keşke benim babam da senin gibi olsa!" der. Emil'in spor ayakkabıları Elias'ınkilerle aynı; ikisinin de üzerinde, büyük bir 'E' harfi var. O yüzden spor salonunda üstlerini değiştirirken hep kavga etmek zorunda kalıyorlar. "Senin, evde en az bir milyon tane oyunun vardır herhalde, değil mi?"

"Evet, en az bir milyon," diyerek Emil'i doğrular Elias yüksek sesiyle. Sessiz ve alçak sesiyse şaşırıktan kendisini alamaz: "Bu oğlanların bilgisayar oyunu

takıntısı ne yahu? Bilgisayarla oynadığında fındık fıstık kazanamazsın; kapıp kaçmayı da unutabilirsin!”

Prenses bir anne ve oyuncu bir baba sahibi olmak ilk bakışta büyük şans gibi görünüyor. İkinci bakışta küçük bir şans oluyor, üçüncü bakıştaysa küçücük bir şans olarak görünmez hale geliyor. Pek bir zavallı, pek bir garip, pek bir fakir, mini minnacık bir şans damlası. Elias da kendini işte böyle, pek bir garip hissediyor. Şaşırmayın hiç; çünkü bu anne baba, çekilir gibi değil! Adamı çileden çıkarırlar valla! Elias da daha önce birkaç kez çileden çıkmış aslına bakarsanız, ama hemen tekrar çilesine dönmüş; çünkü biliyorsunuz çile olmadan, insan doğru dürüst saydıramıyor kimseye. Elias'ın böyle durumlarda kullandığı, çok sevdiği bir sözü var. Biraz zor ama çok güzel:

Kes-Pis-Kokulu-Sümüklü-Çişli-Mantar-Teke! Yeter Be!
Çok hızlı söylenmesi gerek ve Elias da bunu ışık hızıyla söyleyebiliyor.

Örneğin cumartesi günü, kendi hız rekorunu kırarak birkaç kez arka arkaya söyledi bunu. Babası bilgisayar başında oturmuş bir şeyler yazıyordu. Güneş pencerede, Elias'a doğum gününde hediye edilen sarı futbol topu gibi parlıyordu. Elias, odada futbol oynayıp etrafa şut çekiyordu, ama şutlarından biri lambaya isabet edince durmak zorunda kaldı.

“Parka git oyna, hadi. Babanın işi bitince yanına gelecek, o zaman beraber oynarsınız,” diye söz verdi annesi. Elias dışarı çıktı, parkta duvara şut çekip durdu. Ama sonra top, duvarın üstünden aşip gözden kayboldu. Babası akşama kadar bilgisayarın başında kaldı; top da tanımadığı kişinin bahçesinde. Elias parktan eve kadar, yol boyunca saydırdı durdu: “Kes-Pis-Kokulu-Sümüklü-Çişli-Mantar-Teke! Yeter Be!”

Çarşamba gününü de örnek verebiliriz. Annesi Elias’ı okuldan aldı ve şöyle dedi: “Buchlowitz Kalesi ve fotoğrafları hakkında bir video izlemem gerekiyor şimdi. Uslu dur hayatım. Film bitince, beraber ‘uzaylılar’ oynayacağız, söz.”

Elias odasında resim yapıyordu, bunu duyunca sevindi. Annesinin ‘uzaylılar’ oynayamadığını biliyordu ama denemek istemesi bile onu mutlu etmişti. Fakat film acayip uzundu; üstelik annesi onu ikide bir durdurup geri alıyor ve kendi kendine notlar alıyordu. Derken akşam oldu, babası çalışma odasından çıktı çünkü karnı acıkmıştı; annesi akşam yemeğini hazırladı ve böylece ‘uzaylılar’, bir kez daha unutulmuş oldu.

Elias boyadığı resimleri aldı ve öfkeyle yırttı. Binlerce parçaya böldü. Parçaları tuvalete atıp üzerine de sifonu çekti. Ve tabii tuvalet tıkanı. O kadar sağlam tıkanı ki, babası tuvaleti pompayla açmak zorunda

kaldı. Bunu yaparken Elias'a saydırdı, Elias da karşılık olarak ona saydırdı: "Kes-Pis-Kokulu-Sümüklü-Çişli-Mantar-Teke! Yeter Be!"

Ama Elias yüksek sesiyle değil, kimse duymasın diye alçak sesiyle saydırdı. Annesiyle babasının, Elias'ın can sıkıntısını ve üzüntüsünü *zaten* bilmele-ri gerekirdi. Daha sonra ikisi de iyi geceler öpücüğü vermek için Elias'ın yanına geldi ve böylelikle uykuya dalmadan önce, hepsi sakinleşip barışmış oldu. Elbette Elias, bunun kısa süreli bir barışma olduğunu biliyor-du. Öyle veya böyle yine saydırmak zorunda kalacak-tı, yarın değilse bile öbür gün; futbol veya 'uzaylılar' yüzünden değilse bile, başka bir şey yüzünden. Çün-kü annesiyle babası, canları ne istiyorsa onu yapıyor-du. Değişmeleri de mümkün değildi. Kötü eğitilmiş-lerdi. Ve Elias, onlara bu eğitimi verebilecek kimseyi tanımıyordu.

BÜYÜKANNEM CEBİMDE

“Büyükanne ve büyükbabalar, insana her daim zaman ayırabilirler. Çocukluk anılarını ardi ardına on kez severek anlatabilirler; sabahları çok erken uyanırlar ve yataklarına misafirlige gittiğinizde de, saat sabahın beş buçuğu olsa bile, size masal anlatmaya hiç üşenmezler.”

Elias’ın büyük bir derdi var: Tanıdığı tüm arkadaşlarının aksine, ne bir büyükanneye ne de büyükbabaya sahip. Annesiyle babası ise meşgul; hep meşgul!

Ama Elias’ın bu büyük derdinin çaresi ufak, minik, küçücük bir şey: Yumurtadan çıkan, sarı kanatlı, cep boy bir büyükanne!

Ve yumurtadan çıkan kanatlı bir büyükanneniz varsa, hayatınız bir hayli ilginçleşecek demektir!

Çek yazar Iva Procházková’nın tuhaf ve naif kitabı *Büyükannem Cebimde*, yalnızlık çeken çocuklara ilaç olacak bir dostluk öyküsü.

ISBN: 978-605-9153-50-8

9 786059 153508

www.tudem.com

f t @ tudemyayingrubu

